

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 29 października 2019 r.

Pozycja 182

POSTANOWIENIE

z dnia 22 maja 2019 r.

Sygn. akt Ts 27/19

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Zbigniew Jędrzejewski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej E.R., D.U. i E.D. w sprawie zgodności:

- 1) art. 87 § 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1987, ze zm.) z art. 45 ust. 1 i art. 77 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) art. 302 § 3 ustawy powołanej w punkcie 1 w zakresie, w jakim „nie przewiduje możliwości zainicjowania kontroli sądowej rozstrzygnięcia wydanego na podstawie art. 87 § 3 [ustawy powołanej w punkcie 1] w postępowaniu przygotowawczym” z art. 45 ust. 1 i art. 77 ust. 2 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 14 lutego 2019 r. (data nadania) E.R., D.U. i E.D. (dalej: skarżące), wystąpiły z żądaniem przytoczonym w komparycji niniejszego postanowienia.

Stan faktyczny, leżący u podstaw skargi konstytucyjnej, przedstawia się następująco.

Zarządzeniami z 23 października 2018 r. (znak: [...]) Naczelnik Urzędu Celno-Skarbowego w O., m.in. na podstawie art. 87 § 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1987, ze zm.; dalej: k.p.k.) odmówił dopuszczenia do udziału w postępowaniu pełnomocnika skarżących, z uwagi na to, że skarżące – występujące w charakterze świadków – nie wykazały, iż ich interesy wymagają ustanowienia zastępstwa procesowego. Na powyższe zarządzenia skarżące wniosły zażalenia. Postanowieniami z 29 listopada i 12 grudnia 2018 r. (znak: [...]) Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w O., m.in. na podstawie art. 302 § 1 i 3 k.p.k. zaskarżone zarządzenia utrzymał w mocy. Postanowienie z 29 listopada 2018 r. zostało doręczone pełnomocnikowi skarżących 6 grudnia 2018 r., natomiast rozstrzygnięcia z 12 grudnia 2018 r. – 14 grudnia 2018 r.

Orzeczenia te skarżące wskazały jako ostateczne w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji.

Skarżące twierdzą, że zaskarżony przez nie art. 87 § 3 k.p.k. narusza prawo do rzetelnego procesu (art. 45 ust. 1 Konstytucji) i zakaz zamykania drogi sądowej dochodzenia naruszonych wolności lub praw (art. 77 ust. 2 Konstytucji), ponieważ przyznaje organowi prowadzącemu postępowanie prawo do arbitralnej oceny, czy obrona interesów osoby niebędącej stroną wymaga ustanowienia pełnomocnika procesowego. Z kolei drugi z zakwestionowanych w skardze przepisów jest niezgodny z Konstytucją dlatego, że pozbawia taką osobę jurysdykcyjnej kontroli rozstrzygnięcia wydanego przez organ niesądowy.

Zarządzeniem z 18 marca 2019 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżących 27 marca 2019 r.) sędzia Trybunału Konstytucyjnego wezwał skarżące do uzupełnienia braków formalnych skargi, przez: doręczenie oryginałów (albo kopii poświadczonych przez pełnomocnika za zgodność z oryginałem) i trzech kopii zarządzeń Naczelnika Urzędu Celno-Skarbowego w O. z 23 października 2018 r., odmawiających dopuszczenia pełnomocnika skarżących do udziału w przesłuchaniach w charakterze świadka w sprawach [...]. Skarżące zostały też wezwane do doręczenia oryginału (albo kopii poświadczonej przez pełnomocnika za zgodność z oryginałem) postanowienia Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w O. z 12 grudnia 2018 r. o nieuwzględnieniu zażalenia na odmowę dopuszczenia pełnomocnika świadka do udziału w czynnościach przesłuchania ([...]).

1 kwietnia 2019 r. (data nadania) skarżące złożyły dokumenty, o których mowa w zarządzeniu.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Skarga konstytucyjna jest sformalizowanym środkiem ochrony konstytucyjnych wolności lub praw. Jej merytoryczne rozpoznanie jest uzależnione od spełnienia warunków wynikających zarówno z art. 79 ust. 1 Konstytucji, jak i z przepisów ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072, ze zm.; dalej: u.o.t.p. TK). Skargom konstytucyjnym niespełniającym tych warunków oraz oczywiście bezzasadnym Trybunał Konstytucyjny odmawia nadania dalszego biegu.

Zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji „[k]ażdy, czyje konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone, ma prawo, na zasadach określonych w ustawie, wnieść skargę do Trybunału Konstytucyjnego w sprawie zgodności z Konstytucją ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o jego wolnościach lub prawach albo o jego obowiązkach określonych w Konstytucji”.

Z powyższego przepisu wynika, że skarga konstytucyjna ma charakter indywidualny – może ją wnieść ten podmiot, wobec którego wydano ostateczne rozstrzygnięcie na podstawie przepisów, które mogły naruszyć jego konstytucyjne wolności lub prawa. Musi zatem istnieć spójność między podmiotem wnoszącym skargę, a ostatecznym rozstrzygnięciem, które musi dotyczyć jego sytuacji prawnej.

Analizowana skarga nie spełnia tego warunku. Sporządzający ją pełnomocnik połączył bowiem niezależne sprawy zakończone trzema ostatecznymi rozstrzygnięciami (w których nie ma tożsamości podmiotowej) i na ich podstawie sporządził jedną wspólną skargę konstytucyjną. Tymczasem, jak stwierdził Trybunał w postanowieniu z 6 czerwca 2018 r., „[j]eśli (...) wobec więcej niż jednego podmiotu wydano ostateczne orzeczenia, wprowadzie na tej samej podstawie prawnej i o tej samej treści, nie daje to prawa tym osobom do wniesienia jednej wspólnej skargi konstytucyjnej. W takim wypadku nie jest bowiem możliwe wskazanie ostatecznego rozstrzygnięcia wspólnego dla wszystkich wnoszących skargę konstytucyjną” (sygn.

SK 44/15, OTK ZU A/2018, poz. 37). Takie działanie – jak podkreślił Trybunał – „nie mieści się w konstytucyjnych wymogach wynikających z art. 79 ust. 1 Konstytucji”.

Wskazana okoliczność jest, zgodnie z art. 61 ust. 4 pkt 1 w związku z art. 59 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p. TK, podstawą odmowy nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

Mając powyższe na względzie, Trybunał postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p. TK skarżącym przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty doręczenia tego postanowienia.